

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 8. i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ODLUKU o pokretanju Projekta e-Građani

I.

Temeljem Zaključka Povjerenstva za koordinaciju informatizacije javnog sektora (KLASA: 650-01/12-01/0037, URBROJ: 515-05-01-02-01/4-13-49, od 28. ožujka 2013. godine), pokreće se Projekt e-Građani koji će omogućiti pristup javnim informacijama i informacijama o javnim uslugama na jednom mjestu, siguran pristup osobnim podacima i elektroničku komunikaciju građana i javnog sektora.

II.

Projekt e-Građani ostvarivat će se kroz tri glavne sastavnice, koje će predstavljati zajedničku infrastrukturu javnog sektora:

- Sustav središnjeg državnog portala,
- Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav,
- Sustav osobnog korisničkog pretinca.

III.

Zadužuje se Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske za upravljanje projektom Središnjeg državnog portala.

Zadužuje se Ministarstvo uprave za upravljanje projektima Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav i Osobni korisnički pretinac.

Ovlašćuju se Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske i Ministarstvo uprave da u provedbi projekta e-Građani po potrebi mogu uključiti i druge dionike s kojima će se sklopiti odgovarajući ugovori ili sporazumi.

IV.

Središnji državni portal predstavlja projekt kojim Vlada Republike Hrvatske objedinjuje na jednom mjestu i u lako dostupnim formatima informacije o javnim uslugama, kao i informacije i dokumente vezane uz provođenje politika.

Zadužuje se Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijsku tehnologiju za udomljavanje Sustava središnjeg državnog portala.

V.

Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav je informacijsko-tehnološki sustav središnje identifikacije i autentifikacije korisnika elektroničkih javnih usluga.

Svaki građanin Republike Hrvatske, kojem je izdana prihvatljiva vjerodajnica za elektroničku identifikaciju imat će u okviru Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava jedinstveni elektronički identitet kojim će se koristiti u pristupu elektroničkim javnim uslugama, odnosno u elektroničkoj komunikaciji s javnim sektorom.

Povjerava se posao uspostave i operativnog vođenja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava Financijskoj agenciji.

Financijska agencija će pripremiti Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav za integraciju sa sastavnicama projekta e-Građani iz točke II. ove Odluke do 1. srpnja 2013.

VI.

Sustav osobnog korisničkog pretinca predstavlja realizaciju pristupa osobnim informacijama koje javni sektor želi uputiti građanima (pr. informacije o statusu osobnih predmeta ili informacije o elektroničkoj razmjeni osobnih podataka).

Svaki građanin Republike Hrvatske dobit će vlastiti osobni korisnički pretinac.

Povjerava se posao uspostave i operativnog vođenja Sustava osobnog korisničkog pretinca Agenciji za podršku informacijskim sustavima i informacijsku tehnologiju.

VII.

Zadužuju se Ured predsjednika Vlade Republike Hrvatske i Ministarstvo uprave da najkasnije do 30. lipnja 2013. godine izrade i predstave Program razvoja elektroničkih usluga koji će obuhvatiti smjernice i upute potrebne za ostvarenje projekta e-Građani.

VIII.

Međusobni odnosi između Vlade Republike Hrvatske i Agencije za podršku informacijskim sustavima i informacijsku tehnologiju i Financijske agencije, u izvršavanju poslova sukladno ovoj Odluci, uredit će se posebnim ugovorima za razdoblje od tri godine, a koji ugovori će se sklopiti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Ovlašćuje se ministar uprave da u ime Vlade Republike Hrvatske potpiše ugovore iz ove točke.

IX.

Sredstva za realizaciju ugovora iz točke VIII. ove Odluke osigurat će se u Državnom proračunu 2014.-2016. godine, u razdjelu Ministarstva uprave.

X.

Zadužuju se sva državna tijela i javne službe:

- da najkasnije do 30. rujna 2013. godine izrade vlastite planove prilagodbe i razvoja elektroničkih javnih usluga, sukladno Programu razvoja elektroničkih usluga,
- da u svojim razdjelima u Državnom proračunu 2014.-2016. godine planiraju sredstva za provedbu vlastitih planova prilagodbe i razvoja elektroničkih javnih usluga te za isto otvore zasebne proračunske aktivnosti,
- da od 1. siječnja 2014. godine u postojećim kao i u razvoju novih elektroničkih usluga moraju koristiti sastavnice projekta e-Građani iz točke II. ove Odluke.

XI.

Zadužuje se Ministarstvo uprave da do 31. prosinca 2013. godine napravi analizu važećih propisa iz područja elektroničke uprave i predloži daljnje mjere u provedbi ovog projekta.

XII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama".

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Donošenje ove Odluke je u skladu s ciljevima koji se žele postići izgradnjom nove javne uprave iz Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011.-2015. i u skladu sa smjernicama i politikama Europske komisije, a posebice Digitalnim planom za Europu (*Digital Agenda for Europe*) u sklopu kojega se ističe kako su tehnologije i usluge ovjeravanja elektroničkog identiteta (eID) ključne za transakcije na internetu, kako u privatnom, tako i u javnom sektoru. U okviru provedbe Digitalnog plana za Europu, Europska komisija kroz Program Interoperabilna rješenja za europsku javnu upravu (*Interoperability Solutions for European Public Administrations - ISA*) ima za cilj olakšati i ubrzati razmjenu informacija i pružanje usluga elektroničke uprave, kako među upravnim sektorima, tako i među državama članicama Europske unije.

Navedenim dokumentima su, uz potrebu informatizacije javnog sektora, jasno izraženi ciljevi približavanja cjelokupnog javnog sektora i javnih usluga građanima i drugim krajnjim korisnicima primjenom modernih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Cilj projekta e-Građani je omogućiti građanima da na internetu s javnim sektorom komuniciraju na jednom mjestu, putem portala koji će objединiti informacije o radu Vlade i ministarstava, informacije o javnim uslugama te omogućiti sigurni pristup elektroničkim uslugama korištenjem elektroničkog identiteta posredstvom jedne ili više prihvatljivih vjerodajnica za elektroničku identifikaciju (npr. korisničko ime/zaporka, token, digitalni certifikat i sl.).

Projekt se realizira kroz tri sastavnice:

1. Sustav središnjeg državnog portala, s ciljem uspostave internetskog mjesta za javni pristup informacijama,
2. Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav (sustav NIAS), s ciljem uspostave sustava za siguran pristup elektroničkim uslugama,
3. Sustav osobnog korisničkog pretinca, s ciljem uspostave korisničkog pretinca za pristup osobnim informacijama i podacima.

Prva sastavnica ima za cilj postavljanje smjernica, propisivanje standarda i jedinstvenog sustava za upravljanje sadržajem internet stranica tijela državne uprave: Vlade Republike Hrvatske, ureda Vlade Republike Hrvatske, ministarstava, državnih ureda te implementaciju i modernizaciju sadržaja postojećih portala vlada.hr i mojauprava.hr.

Druga sastavnica će omogućiti sigurnu identifikaciju i autentifikaciju korisnika elektroničkih usluga. Sustav NIAS pruža podršku za jedinstvenu prijavu na elektroničke usluge te prosljeđuje minimalni skup atributa (podataka) dovoljnih za jednoznačno utvrđivanje jedinstvenog elektroničkog identiteta korisnika. Osnovne funkcije sustava NIAS su:

- omogućiti korisnicima jedinstveni elektronički identitet u pristupu i korištenju elektroničkih usluga,
- omogućiti pružateljima elektroničkih usluga rasterećenje od poslova izdavanja vjerodajnica za elektroničku identifikaciju i upravljanje identitetima korisnika pri korištenju njihovih usluga,
- omogućiti izdavateljima vjerodajnica za elektroničku identifikaciju prihvatljivost i širu uporabu njihovih vjerodajnica u elektroničkim uslugama povezanim sa Sustavom NIAS.

Treća sastavnica je Korisnički pretinac koji svakom građaninu omogućava primanje osobnih službenih poruka vezanih za javne usluge, postupke (odnosno njihov tijek) i osobne statuse te njihov pregled, upravljanje i pohranu. Službene poruke generiraju i u Korisnički pretinac dostavljaju e-usluge sustava tijela javnog sektora. Osnovne funkcije Korisničkog pretinca su:

- omogućavanje svakom građaninu RH (odnosno osobi s važećim OIB-om) koja je aktivirala svoj Korisnički pretinac da na jednom mjestu:
 - na siguran i povjerljiv način prima, pregledava, prati i upravlja svim svojim službenim komunikacijama s javnim sektorom,
 - bude informiran o njemu važnim situacijama i događajima vezanim za osobna zakonska prava i obveze te o korištenju osobnih podataka u javnom sektoru,
- omogućavanje pružateljima elektroničkih javnih usluga da neposredno, jednostavno, automatizirano, sigurno, pouzdano i ekonomično dostavljaju službenu korespondenciju svojim strankama koje imaju aktiviran Korisnički pretinac bez nužnosti da sami razvijaju i održavaju svoja rješenja,
- uloga strane od povjerenja koja jamči provjerljivo i vjerodostojno slanje i primanje službene korespondencije između pošiljatelja i primatelja te transparentno praćenje javnih usluga koje koriste i obrađuju osobne podatke pojedinog građana.

Preduvjet za realizaciju projekta e-Građani jest spremnost građana na elektroničku komunikaciju s javnom upravom te spremnost na korištenje elektroničkog identiteta. S druge strane država mora biti registarski uređena i međusobno umrežena kako bi tijela javne uprave prikupljala podatke elektroničkim putem iz pojedinih sustava i njihovih temeljnih registara (matične knjige, registar prebivališta, OIB...). Tako se primjerice može dogoditi sljedeća situacija: po rođenju djeteta roditelj(i) s aktiviranim Korisničkim pretincem dobivaju informaciju da je rođenje djeteta registrirano u rodilištu i informacija prosljeđena matičnom uredu, te upute o svojim pravima i obvezama, npr. koje radnje još moraju osobno poduzeti da bi upis djeteta u matičnu knjigu rođenih bio formalno zadovoljen i zaključen. Svaka usluga putem koje je izvršena promjena podataka ili uvid u podatke dostavlja u Korisnički pretinac informaciju o tome, uključujući koje tijelo je i po kojoj osnovi izvršilo uvid i promjene u osobnim podacima roditelja i djeteta.

Točkom IV. i točkom VI. ove Odluke Agenciji za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama (APIS IT d.o.o.) povjeravaju se poslovi udomljavanja Sustava središnjeg državnog portala te uspostave i operativnog vođenja Sustava osobnog korisničkog pretinca. Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama (APIS IT d.o.o.) osnovana je krajem 2005. godine Ugovorom o osnivanju između Vlade RH i Grada Zagreba kako bi na pozitivnim iskustvima Gradskog zavoda za automatsku obradu podataka (GZAOP-a) obavljala poslove razvoja i podrške ključnim informacijskim sustavima Republike Hrvatske i Grada Zagreba te razvila aplikativne servise i čuvala potrebne informacijske baze što je temelj funkcioniranja moderne elektronički podržane uprave. Projekti u kojima APIS IT d.o.o. aktivno sudjeluje su informatizacija najvećih sustava državne i gradske uprave, uvođenje OIB-a, fiskalizacija, EU projekti Carinske i Porezne uprave, ZIS-a, izgradnja geoportala, razvoj komunalnog informacijskog sustava, sustava upravljanja dokumentima i sl. i za njih izgrađena infrastruktura temelj su i odličan primjer za transformacije prema modernoj javnoj upravi. U njima je već sada ostvarena interoperabilnost između tijela uprave na svim razinama, a građanima, gospodarstvu i samoj upravi omogućuje se pouzdana i cjelovita informaciju uz pristup uslugama i servisima koje su omogućene u elektroničkom obliku. Člankom 7. točkom 7.2.4. Ugovora o osnivanju određeno je da APIS IT d.o.o. sudjeluje u razvoju i udomljavanju web portala e-uprave RH i usluga prema korisnicima posebno u dijelu informacijskih sustava i registara koje podržava Agencija:

- a. Usluge prema građanima (podnošenje zahtjeva, ovlaštenu uvid u 'svoje' podatke, izdavanje dokumenata, ...)
- b. Usluge prema poslovnim subjektima (podnošenje elektroničkih obrazaca, ovlaštenu uvid u 'svoje' (osobne) podatke, potvrde)

c. Servisi za administraciju - elektronička komunikacija između TDU i LSD

Budući da se projekt e-Građani primarno planira ostvariti kroz poslove navedene Ugovorom o osnivanju i budući da APIS IT d.o.o. posjeduje vlastito rješenje Sustava osobnog korisničkog pretinca koje je usklađeno s Ministarstvom uprave, predlaže se da se ovi poslovi povjere Agenciji za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama (APIS IT d.o.o.) u razdoblju od tri godine.

Točkom V. ove Odluke Financijskoj agenciji se povjerava posao uspostave i operativnog vođenja Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava. Financijska agencija ovlaštena je obavljati poslove za potrebe Republike Hrvatske utvrđene Zakonom o financijskoj agenciji ("Narodne novine" br. 117/01, 60/04 i 42/05). Financijska agencija osigurava razvijeno rješenje Sustava NIAS-a kao i potrebno znanje i IT infrastrukturu za vođenje toga sustava. Sustav NIAS predstavlja osnovicu projekta e-Građani, a unutar njega će se omogućiti i korištenje certifikata za izradu elektroničkih potpisa koji će se postavljati na novu osobnu iskaznicu, sukladno Zakonu o elektroničkom potpisu ("Narodne novine", br. 10/02, 80/08). Posao certificiranja elektroničkih poslova za tijela državne uprave Vlada Republike Hrvatske povjerila je Financijskoj agenciji temeljem Uredbe o djelokrugu, sadržaju i nositelju poslova certificiranja elektroničkih potpisa za tijela državne uprave ("Narodne novine", br. 146/04). Rješenje Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava (Sustav NIAS) je usklađeno s Ministarstvom uprave i provjereno u sklopu Pilot projekta za autentifikaciju korisnika za elektroničke javne usluge čiji nositelji su bili Ministarstvo uprave i Povjerenstvo za koordinaciju informatizacije javnog sektora – Radna skupina za standardizaciju rješenja za korisnički pristup i Radna skupina za e-ID i autentikaciju. Kako je Financijska agencija ovlaštena obavljati poslove za potrebe Republike Hrvatske utvrđene navedenim posebnim zakonima ili drugim propisima te osigurava razvijeno rješenje Sustava NIAS-a kao i potrebno znanje i IT infrastrukturu za vođenje toga sustava, istoj se ovom odlukom povjerava uspostava i vođenje toga sustava u prijelaznom razdoblju od tri godine u kojem vremenu bi se u okviru nadležnosti Ministarstva uprave i Povjerenstva za koordinaciju informatizacije javnog sektora pristupilo izradi analize važećih propisa iz ovoga područja i u tome smislu predložile odgovarajuće aktivnosti.